СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 89. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 21-го квітня 1942. No. 89. Jersey City, N. J., Tuesday, April 21, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

З Чотирьох Японських Міст, Бомбардованих з Літаків, Значно Потерпіло Токйо, де Понищено Много Фабрик - МекАртурови Поручено Підготовляти Аліянтську Офензиву Проти Японії - Корегідор Далі Держиться

МЕКАРТУТР ПЕРЕБИРАЄ КОМАНДУ Й ПЛЯНУЄ ОФЕНЗИВУ НА ПІВДЕННОМУ ПАЦИФІКУ

АМЕРИКАНСЬКА ВІЙСЬКОВА КВАТИРА (Австралія). — Дня 18. квітня ц. р. ґен. МекАртур перебрав офіційно начальну команду над всіми аліянтськими збройними силами на Південно-західному Пацифіку. Того самого дня австралійський премієр Джан Куртис заявив, що всі збройні сили Австралії є також підпорядковані ґен. МекАртурові. Крім того в склад найвищої команди входять ще такі команданти: ґен. сер Томас Блеймі (Австралія) — командант всіх сухопутніх сил, ґен. Джордж Г. Брет (Америка) — командант всіх повітряних сил, віце-адмірал Ґерберт Ф. Лері (Америка) — командант всіх морських аліянтських сил. Знову американськими військами на Филипинах командує ґен. Джонатан Вейнрайт, а американськими військами в Австралії ґен. Джуліен Ф. Барнс. Обидва останні належать рівнож до начальної команди аліянтських збройних сил на Південно-західному Пацифіку. МекАртур приготовляє офензиву проти Японії.

МАРШАЛ І ГОПКИНС ПОВЕРНУЛИ З АНҐЛІЇ

ВАШИНҐТОН. — Ґен. Джордж С. Маршал, шеф штабу американської армії, та Гари Гопкинс, голова ради для постачання амуніції, повернули до Вашинґтону по кільканадцятьдневнім побуті у Лондоні, де відбували важні наради з членами британського кабінету. Разом з ними прибули чотири визначні британці, серед яких один має бути дуже високої ранґи. Хоч ні ґен. Маршал ані Ґопкинс не дали жадного інтервю журналістам, проте їх поспіх до Вашинґтону вказує, що вони мають дуже пильну справу, або цілий ряд справ, що їх треба негайно закомунікувати президентові. Загально сподіються, що ґен. Маршал їздив до Анґлії на наради в справі великої офензиви Обєднаних Держав, яка мала мати місце в Европі ще цього літа. У Вашинґтоні далі є переконані, що хоч 1942. р. не буде рішальним у цій війні, проте це рішення може наступити по висліді довго плянованої офензиви й проти-офензиви на німецько-російському фронті ще цього року. Аліянти хочуть не допустити до розгрому червоної армії, бо це далоб Ґітлерові велику перевагу в Европі та на інших континентах.

НЮ ЙОРК ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПОВІТРЯНИХ РЕЙДІВ

НЮ ЙОРК. — Поліційний комішенер Луіс Дж. Валентайн заявив, що в наслідок бомбардування Токія та інших японських міст американськими літаками, можна сподіватися репресій з боку літаків тоталітарних держав. Тому то в Ню Йорку йдуть гарячкові приготування до евентуальних ворожих нападів. На всіх відтинках міста та передмість зміцнено проти-летунські сторожі, обсєрваційні стійки й т. д.

ВИЛКІ ВЗИВАЄ, ЩОБ РЕПУБЛИКАНСЬКА ПАРТІЯ ЗАНЕХАЛА ІЗОЛЯЦІОНІЗМ

ШІКАҐО(Ілл.). — Вендел Вилкі, б. президентський кандидат, вніс на засіданню краєвого комітету републиканської партії резолюцію, в якій домагається, щоб републикани занехали ізоляційну політику не тільки на час війни, але також і по війні. Він є того переконання, що Америка мусить спричинитися до закріплення тривалого миру, а не виконає цього завдання, якщо буде триматися старої ізоляційної політики. Проти політики Вилкого виступлять два відомі ізоляційні републикани, сенатор Роберт Тефт з Огайо та сенатор Вейленд Брукс з Ілліной. Хоч оба вони є за піддержку теперішньої політики президента Рузвелта, одначе противляться будьяким зобовязанням партії щодо повоєнної політики теперішньої адміністрації.

ЯПОНЦІ ПЛЯНУВАЛИ НАПАД ЩЕ 3. ЛИСТОПАДА МИНУЛОГО РОКУ

ВАШИНГТОН. — „Офіс Фактів і Чисел" подає, що японці плянували напад на Перл Гарбор ще 3. листопада 1941. р., цебто майже місяць вчасніще ніж його фактично виконали. Ці вістки подало японське радіо в Манджуко на основі заяви вищого японського старшини, що повернув з фронту. Значить, що майже рівночасно з приїздом до Вашинґтону японського висланника Кусуру з „мировими пропозиціями" японський уряд плянував зрадливий напад на американські посілости.

ДАЛЬШІ ВОРОЖІ РЕЙДИ НА КОРЕҐІДОР

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни подає, що японські літаки далі бомбардують Корегідор, як також ворожа артилерія обстрілювала цю твердиню через кілька днів. Та американські проти-летунські батерії держали японські літаки дуже високо, так, що їх бомби не заподіяли значних знищень. Знова американські гармати цільними стрілами знищили ворожі батерії. Рівночасно воєнний комунікат згадує, що американсько-филипинські війська в ізольованих місцях далі бються проти японців на островах Себу, Панай та Лузон. Окремі відділи нападають на японські склади амуніції й бензини, на летунські майдани й т. п. та нищать їх і тим робом наносять ворогові великі шкоди.

ВОРОЖА СУБМАРИНА ОБСТРІЛЮВАЛА ОСТРОВ КУРАСАО

ВІЛЄМСТАД (Курасао, Нідерляндська Західня Індія). — Ворожа субмарина вистрілила кілька стрілів на збірники бензини відомої компанії „Ройел Доч Шел", одначе стріли не вчинили жадної шкоди. Прибережні батерії почали сильний вогонь так, що субмарина була змушена чимскорше поринати під воду. Як відомо, ще 16. лютня ц. р. ворожі субмарини обстрілювали нафтові рафінерії в Аруба, на цьому самому острові. Того самого дня затоплено кілька цистерн, що возили нафту до Північної й Полудневої Америки.

ЦІЛИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРІД У ВІЙНІ, КАЖУТЬ ВИДАВЦІ Й РЕДАКТОРИ

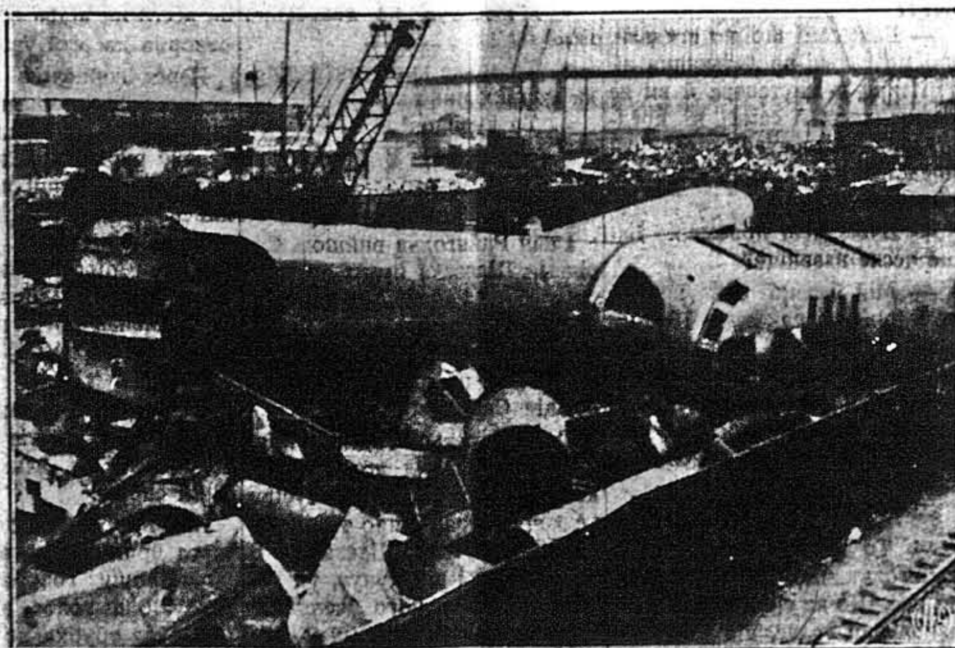
НЮ ЙОРК. — На зібранні пресового концерну „Асошіейтед Прес" американські редактори й видавці ствердили, що цілий американський нарід здає собі справу, що Америка є у війні та що цю війну вона мусить за всяку ціну виграти. Всі суспільні кляси, релігійні чи расові угрупування, професії, політичні партії й т. д. стараються допомогти Америці у війні. Нема вже жадних засадничих опозицій, вмирає ця розгубленість та замішання. На всіх ділянках видно охоту й ентузіязм до праці в користь війни.

АНҐЛІЙСЬКА ПОВІТРЯНА ОФЕНЗИВА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Повітряна офензива, звернена проти Німеччини, продовжається. Цей раз анґлійські літаки, в найновіщих бомбовиках типу Ляенкестер, виконали налет на німецькі фабрики субмаринових моторів, в самім осередку Німеччини, Авґсбурґу. Дванацять бомбовиків вилетіло з Анґлії до Німеччини і чотири з них зістрілено відразу на другім боці, а три зістрілено над Авґсбурґом. Лище пять вернулося до дому. Але проте вони виконали знамениту роботу і майже до тла знищили цю німецьку фабрику. Сам премієр Чорчил підніс геройство тих бомбовиків і заявив, що втрати не пішли на марно. Крім Авґсбурґу анґлійці бомбардували інші німецькі міста, як теж бази в окупованій Франції. За останній тиждень Анґлія втратила 69 літаків. Порівнуючи те число до числа занятих при бомбардуванні літаків, воно дуже мале. В деяких налетах на Европу бере участь від 300 до 500 анґлійських літаків нараз. Німці в минулім році, як вони масово бомбардували Анґлію, в однім місяци липни втратили 1,101 літаків. Чергового місяця втратили 1,097.

БОЇ НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ

КУЙБИШІВ. — Совєтські війська повели сильну офензиву проти фінців і в кількох місцях здобули їхні укріплені позиції. На центральнім фронті ведуться тяжкі бої. Німецькі звідомлення говорять, що на центральнім фронті вони окружили чотири совєтські дивізії і їх знищили.

БУДУТЬ ПЕРЕТОПЛЮВАТИ ПОЇЗД.—Колись ці вози становили гордість поїзду для залізничого підприємства „Юніон Пасифик Рейлвей". Нині їх мають перетопити як старе заліззя, бо в одному такому возі є 100,000 фунтів вартісного металю алюмінія, котрого Вуйко Сем доконче потребує для виробу нових літаків.

БОМБАРДУВАННЯ ЯПОНСЬКИХ МІСТ СПРИЧИНИЛО ЧИМОЛО ШКОДИ

БЕРН. — Хоч військові кола Обєднаних Держав дотепер не ствердили вістки про бомбардування чотирьох найважніших японських міст, Токйа, Йокогами, Кобе і Наґої, проте ту вістку ствердили в першу чергу самі японці, а також їхні союзники — німці. Німецьке радіо подало, що шкоди заподіяні літаками Обєднаних Держав, правдоподібно літаками Америки, дуже великі. Потерпіли не лиш мешкальні секції, як це подавало японське радіо, але також воєнні фабрики. В багатьох частях вибух вогонь, який, за вістками з Японії, скоро погашено. Щоб викликати відповідний настрій поміж своїми масами, японська пропаґанда говорить, що бомби влучили в шпиталі і в школи, та вбили 140 японських дітей. Японський уряд відразу жертвував гроші на відбудову фабрик, як теж приватних домів. Японські власти дотепер не можуть розгадати з котрої бази вилітали ті американські літаки? Наперед було таке переконання, що це літаки з літаконосця. Але опісля показалось, що це континентальні літаки. Японці припускають, що вони знеслись з тайних летунських майданів положених десь на китайській земли. Але потвердження на це вони дотепер не мають. Щоб далі вдержувати їх в спателиченні, Обєднані Держави не зраджують цеї тайни. По тім наїзді японські міста мали кілька поновних повітряних алярмів, але чужі літаки, які появились над японською землею, цей раз не скинули ніяких бомб.

ПОТРІБНО БРИТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ЄДНОСТИ

ЛОНДОН. — Ричард Кейзі, що донедавна був австралійським представником у Вашингтоні, а тепер буде представником Австралії в британськім воєннім кабінеті, через радіо заявив, що журить його те, що між Британією і Америкою можуть заіснувати такі непорозуміння, що будуть перешкоджати в дальшім провадженні війни. Він каже, що американців, прибуваючих до Анґлії, разить те, що анґлійці недоцінюють якслід нинішньої небезпеки і вслід за тим наче поводяться з усім недбало. Та це лиш такі анґлійські звички, говорив він. Він водночас підкреслив, що Америка вцілости здає собі справу з теперішньої війни і цілою своєю енерґією та цілим серцем працює в напрямку вигри цеї війни. На Америку можна вповні числити, говорив він.

БРИТІЙСЬКІ РОБІТНИЧІ РАДИ

ЛОНДОН. — Британські фабрики починають чимраз частіше в себе заводити ради, в яких спільно засідають до обговорення ріжних фабричних справ представники робітників і власників та завідателів фабрик. Завданням тих рад є передискутувати всі фабричні спірні справи і полагоджувати їх, ще заки вони дістануться до широкого числа робітників. Ті ради дають знамениті результати і самі фабрики охоче їх впроваджують в себе. Бо хоч в Анґлії ухвалено закон, на основі якого заборонено страйкувати та страйкарів карають тюрмою, то влада скоро переконалась, що робітник в арешті таксамо не працює, як тоді коли він є на страйку. Щобільше, в арешті він дістає дарове одержання.

ПЕТЕН ОДОБРИВ ЛЯВАЛЯ

ВІШІ. — Маршал Петен виголосив дуже коротеньку промову через радіо і в тій промові одобрив назначення Ляваля на становище премієра. Водночас Петен потвердив, що його заступником далі є адмірал Дарлян. Промова тривала всего пару хвилин. В ній найзамітнішим місцем було це, що він поновно апелював до патріотизму французів, їх льояльности і солідарности. Це поможе урядови перепровадити націю через нинішні дуже траґічні і нещасні хвилини.

ПОБОЮЮТЬСЯ ВОЄННИХ КРОКІВ З БОКУ ФРАНЦІЇ

ДАМАСК (Сирія). — Вільно французькі кола в Сирії побоюються, що внедовзі новий уряд під премієрством Лямаля може розпочати війну в цілі відзискання від вільно французьких сил Сирії, та рівникової Африки. З тих то причин уряд в Віші вислав такий гострий протест проти Америки за те, що вона в Бразавил, столиці рівникової Африки, занятої вільно французькими силами, завела свій консулят.

НІМЦІ ВТРАТИЛИ СВОЇХ НАЙКРАЩИХ ЛЕТУНІВ

КУЙБИШІВ. — За обчисленням совєтських військових кол німці на совєтськім фронті втратили 38,000 летунів, себто втратили майже цілий свій первісний склад, з яким розпочали війну з Совєтами.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЮТЬ ЯПОНІЇ ВЛАСНОГО ЛІКУ

І знову японський уряд доносить про воєнну подію, про котру американський уряд ще мовчить, але цим разом не є це нова японська претенсія на перемогу, але самопризнання до втрати. Каже японський уряд, що американські бомбовики, підвезені під японські береги кораблями, бомбардували важко найбільші міста Японії: Токйо, Йокогаму, Кобе й Нагою. Американський уряд донесення не заперечує ні потверджує; просто каже, що коли таке справді сталося, він подасть у свій час, коли одержить повні рапорти, достовірну й повну заяву.

Як можна було наперед сподіватися, японський уряд заговорив про втрати для цивільного населення, а замовчав про втрати для збройних сил Ніпону. Військових втрат він зрештою не міг подати з оглядів на вимоги стратегії. Вийдуть вони певно наверха щойно пізніше. Нині певні є покищо лише втрати в цивільному населенні.

За засадами цивілізованого ведення війни такі втрати вважалися чимось, гідним жалю. Через довгі віки людство пробувало такі річи унеможливувати, принаймні зменшувати. Держави про це навіть складали інтернаціональні угоди. Та це власне були засади, які тоталітарні держави взялися валити. Вони признавали лише одну війну: війну, ведену всіми силами держави й народу проти всіх сил ворога, військових і цивільних, війну тоталітарну.

Одною з перших держав, що повели війну в цей тотальний спосіб, була якраз Японія. Вона повела проти Китаю наїзну війну, невиповіджену, але всесторонну, безоглядну, тотальну. Японські вояки не лише вбивали умундурованих і узброєних китайських вояків; вони нищили цивільне населення, вбивали жінок і дітей і немічних старців. Вони плюндрують китайські міста й села вже шестий рік. Вони нищуть Китай зо суші, води й повітря.

Тепер ці грабіжники дістали порцію їх власної медицини від американців. Від тих самих американців, проти котрих японці допустилися найнижчої підступности, лицемірства й віроломства.

Але очевидно не мотиви пімсти на цих зрадників штовхнути летниці ескадри Америки на таку виправу. Мотиви були передовсім мілітарні. Треба було дати знати світові, що Америка вже розбудувала достаточно свою летничу силу, щоби її стати на того роду підприняття. Такий факт додасть віри в дальшу розбудову тої самої сили.

А це буде великою заохотою для всіх тих, що в цій війні найшлися проти зрадницьких шоґунів. Американський рейд на Ніпон відібється широким відгуком по всій Азії, по всіх кольоніях Америки, Голяндії й Британії, що на них наїхали японці, а передовсім серед самих таки азійців, серед чотириста міліонів китайців і майже чотириста міліонів індійців. Для них рейд послужить доказом, що Обєднані Держави не спочинуть, але будуть битися до остаточної перемоги.

Єдність і Однострійність

Нелсон Ґаскил, читач Н. Й. Таймсу, в згаданій ґазеті з 16. квітня ц. р. говорить, що для Америки в теперішню пору потрібно єдности, але не однострійности (uniformity). Єдність, говорить він, це згода щодо основних широких засад. Колиж ходить про виконання тих засад, то люди, як живі і думаючі істоти, повинні підходити до них зо всіх сторін, дискутувати, навіть в дечім ріжнитись. Єдність не конче означає цілковиту однодумність. Навпаки, досконала однодумність, де всі мовчать і лише потакують, є запереченням єдности.

В демократичних краях, зокрема в напружених і критичних хвилинах, потрібно дуже єдности, але не такої цілковитої однаковости, чи однострійности, що є запереченням демократії. В диктаторських краях влада не дозволяє людям роздумувати над ріжними суспільними справами, а змушує їх на все потакувати головою. Зухвальців, які сміють висказувати свою думку та щонебудь критикувати, в диктаторських краях наперед переслідують морально, себто приписують їм ріжні нечесні мовнити, або просто зачисляють їх до якоїсь іншої раси; а далі просто саджають до концентраційних таборів. В диктаторських краях фактично нема єдности, є лише однострійність. Бо єдність може бути лише там, де людям дозволено думати, мати свій погляд і дораджувати, як дану справу треба виконати. В демократичних краях рішає сам арґумент, його внутрішня вартість і доцільність, а не це, звідки той арґумент походить. Коли арґумент, чи якась порада, розумна, в демократичній системі її приймають, не дивлячись на її родовід.

З цих завваг можна поробити ще дальші висновки. Коли для єдности потрібно згоди бодай в якихось основних широких засадах, то з другого боку ті засади є конечні як матеріял для єдности. Як без цегли, каменя, чи дерева неможливо збудувати дому, так без якихось основних засад, поглядів чи плянів не можна побудувати єдности. Єдність це згода певного числа людей на якийсь один спільний плян, почин, засаду, ідею.

Розвиваючи цю думку ще далі, можна твердити, що наївно і нерозумно є говорити про якунебудь єдність в даній суспільности, коли не говориться про дані пляни, почини чи засади, на яких ту єдність побудовано. Коли хтось говорить, що в даній суспільности запанувала єдність, бо ніхто не свариться — то він фактично говорить, що — в даній суспільности запало цілковите безділля і нема над чим сваритись. Настав застій, процес гниття і розкладу, цвинтарна тиша, яка не потребує розбіжности думки і ріжниці поглядів.

Обговорюючи життя якоїнебудь суспільности треба це брати під увагу. Треба розріжняти безділля і мертвеччину від єдности. Згадуючи про єдність треба все говорити про матеріял, з якої вона збудована, себто треба згадувати про ті пляни, почини, ідеї, та засади, які лучать разом людей для якоїсь задуманої роботи.

Буває іноді, що люди приймуть якусь засадничу ідею, чи плян, але опісля добре пересварилися над її виконанням. Їх сварка така завзята, що вони волять закинути сам плян, ніжби мали поступитись у способі осягнення цього пляну. Таке лучається часто. Але воно є незаперечним доказом, що дані люди свій плян, свою ціль, чи ідею, любили менше, ніж себе самих, ніж свої уподобання. Ідея в них не була змістом, тільки засобом для якоїсь іншої цили, а саме для особистої розривки, в часі якої вони моглиб виговоритись, або накинути іншим свої власні уподобання. Поневолений нарід, який не може прийти до якогось одного, згідливого пляну визволення, фактично доказує, що те поневолення грає в його житті другорядне значіння.

Як сказано вже на початку, живучі, думаючі, а понадусе вільні люди не можуть цілковито годитись між собою. Вони мусять мати окремі погляди, бодай в менше важних справах. Вони однодумці лише щодо засадничих справ. В реалізації тих справ вони цілком певно будуть ріжнитись. Це здорове і конечне явище. Але тому, що справи в яких вони ріжняться є другорядної ваги, вони і щодо них прийдуть остаточно до порозуміння. Себто, одні дещо поступляться у своїх переконаннях, інші зовсім зо своїх переконань зрезиґнують, хочби внутрі мали далі в них вірити. І так вони залишать вільне поле для якоїсь третьої думки, яку можна буде реалізувати. Бажання бачити якесь основне діло довершеним все заставить інших поступитись дещо в своїх переконаннях. Як люди, що бажають бачити якийсь дім побудованим, поступляться в своїх переконаннях відносно дверей, вікон, даху, та інших частин дому, так і приклонники якоїсь великої ідеї поступляться дещо в менше важних справах, щоб бачити ту велику ідею зреалізованою.

Ті люди, що вперті в дрібницях, ніколи не осягнуть великого діла. Буває нераз, що перемучені своїми суперечками над дрібницями, вони зрікаються зовсім будови задуманого ними дому. В той спосіб вони ніби осягають „єдність''. Та це не єдність, тільки доведення всього до цілковитого застою.

НАЦИЗМ І РЕЛІҐІЯ

В Берліні видано книжку п. н. „Ґот унд Фольк" („Бог і нарід''), що займається релігійними питаннями з боку народнього соціялізму. Впадаючим в очі є ця обставина, що книжку видано в часі, коли націвська пропаґанда далі вперто голосила, що Гітлерівська Німеччина веде „хрестоносну війну в обороні християнства, бо большевизм має за свою головну ціль знищити християнство у всьому світі.

Згаданий твір є призначений виключно для місцевого краєвого вжитку. Книжка старається заінтересувати ті німецькі кола, що в народнім соціялізмі бачать щось більше як політичний рух, а в Третім Райху, щось більше як політичну потугу.

Поклонники національного соціялізму глядять на нього як на історичний переворот і ту нову науку, що має знищити християнство. Ті знову, що добре є обзнайомлені з початковою історією національного соціялізму, з його нігілістичним підкладом і псевдомістицизмом, не найдуть у згаданій книжці нічого нового, що не містилось би в „Міті XX-го Століття" Розенберґа, або, що міститься між лінійками в „Майн Кампф" або в численних гітлерівсько-націвських публікаціях. Одначе всі ті гадки не були ще так явно і отверто голошені, як саме в книжці „Ґотт унд Фольк".

Автор книжки, що не подав свого прізвища, стверджує, на вступі, що „німці є тими першими християнами, яких провидіння покликало пірвати з християнством".

„Два тисячі літ'', пише автор книжки, „мала Церква до розпорядимости, щоб створити, нову, чистішу і досконалішу расу з вищими аспіраціями. Але Церква не лиш цього не зробила, але ще перешкоджувала тому,.

Вкінці появився А. Гітлер, щоб розпізнати і уформувати дійсну Божу волю. Християнська релігія не виконала свого завдання і тому вибила їй остання година. Хоч тисячі вузлів лучить нас з християнством, то один сильний удар потрапить нас від них увільнити. Ніхто вже не вірить у Рим або Єрусалим. Нашою Святою Землею є Райх... Німеччина, то наша релігія".

Автор книжки „Бог і нарід" пише далі, що „нова німецька віра" є окреслена в таких словах: „Вірую в Божу могучість і Божу Німеччину".

„Німеччина", читаємо в тій націвській біблії, „мусить мати релігію, котра є випливом німецької природи, що пливе в глибині німецьких сердець; віру, котра відповідає душі і німецьким настроям, як ліси Тевтобурґу, Німецьке Море і спокійні німецькі ниви".

„Засада є ясна і проста'', пише автор, „можна бути християнином або німцем". Нема третьої альтернативи. Днесь треба заступити релігію, що нам є чужою, вірою, зродженою в глибині німецької душі, Християнський хрест і німецький меч не дадуться зо собою погодити. Німецький нарід будиться. Є це добрий знак, що люди починають ставити собі питання, чи направду є християнами, та що церкви є порожні.

„Ми", пише автор, „не будемо розвалювати церков і катедр, але будемо голосити в них нову віру і нове Боже слово. Нові конґреґації будуть сходитися одначе на нові богослуження в спільних салях (Сіппенгайзер) і на публичних сходинах. Замучена Христова особа мусить уступити назавжди. Герой „німецької віри" тримати буде меч в руці, а не буде нести хреста на рамени. Вічним символом нової віри буде не Розпяття, але Невідомий Вояк зо світової війни. Він і всі інші німці, що полягли в війні, це наші святі. Нема вже днесь місця для глупого обряду, для процесій, для мощей святих. Ми мусимо статись народом вояків, вояками війни, вояками праці".

Опісля автор книжки описує обряд нової німецької віри, форму молитв, хрестів і заключування подруж.

Дальше находимо ще в тій книжці таке: „Люди можуть молитися, але не шепотіти боязливих просьб до Бога. Не будуть також молити ласки і милосердя. Молитва німця, то внутрішня карність і дисципліна, врочистий обіт (обітниця) на вірність фірерови, богобоязливе єство на його подобу і гітлерівський прапор... Не шукаймо спасіння в молитві або свяченій воді... Новонароджений приймаймо як частину будучини, з нашої крови зроджену''.

Ця книжка інтересна для всіх, що бажають пізнати націзм, бо в ній відзеркалюється душа гітлеризму. Зате дуже заведуться її читанням ті, що сподівалися, що національний соціялізм Гітлера дасть основу до морального піднесення упавшого світу. Ні нацизм, ні комунізм, людства морально не піднесуть.

Полегчення Прийняття На Працю Чужинців.

Федеральний уряд розглядає пляни як облегчити прийняття на працю у воєнній індустрії льояльних не-громадян.

Ґубернатор Ліман недавно опублікував листа від президента Рузвелта, в якому президент заявив, що Краєвий Комітет Справедливого Прийняття на працю, секретарі війни й фльоти та інші урядові аґенції провадили уважне дослідження тої справи.

Комітет проти дискримінації при Нюйорській Стейтовій Раді Оборони подав думку, щоб створити аґенцію федерального уряду, яка моглаб досліджувати та підтверджувати льояльність не-громадян, досвід яких можна використати у воєнній продукції. У відповідь на це президент писав:

„Ця справа розглядалася моїм Комітетом Справедливого Прийняття на працю та іншими зацікавленими урядовими аґенціями.

„Покликаю секретарів війни і фльоти розглянути певні пропозиції, згідно з якими чужинці з країн, союзних з З. Д., малиб дістати працю у воєнній індустрії на тій підставі, що вони підтримують наші стремління в сучасній війні. Також має розглядатись справа можливого поділу на катеґорії чужинців з ворожих країн, щось подібне до того, як робиться у Великій Британії в тій самій справі".

ВЗИВАЮТЬ ЗАГАЛ СКЛАДАТИ 10% ДОХОДУ НА ВОЄННІ БОНДИ

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу Г. Морґентав започаткує 1. травня ц. р. кампанію за те, щоб американці інвестували 10% всіх своїх доходів у воєнні банди Злучених Держав Америки. Це буде добровільна інвестиція, яка при всебічному поперті громадянства буде великою допомогою у воєнних зусиллях уряду.

Віктор Ракоші.

Спадщина

(3)

— Чекайте, пане майстер — подумав я врадувано — тепер я вас маю в моїх руках.

Тут майстер схопив молоток і вдарив ним у найближчий котел. Крепкі челядники зірвалися та взялися до праці.

— Зрештою, спитав Шлєзак, чим можу служити, поважаний пане сусіде?

— Я заступник королівської угорської фабрики пропелерів і хотів вишукати кілька парових кітлів. Та ми так заговорилися, то я вже завтра зайду.

— Прошу дуже! — і тут зник він у кітлі.

Заки я вернувся до дому робота в Шлєзака йшла вже повним розгоном серед пекольного тарахкоту. Самуїл малював із завязаними вухами. Як я війшов, він скинув перевязку.

— Що сталося богомазе? Зуби болять тебе?

— Я хотів би, щоби мене болів зуб, бо його міг би я вирвати собі, а вуха не можу пообривати. Зрештою я штучно вичаровую тишину довкола мене.

— Може хочеш малювати „натюр морт"?

— Вам драматурґам справа лекша. Що ти вихлопотав у сусіда Вулькана?

Я розповів Самуїлові, в чому слаба сторона Шлєзака, сусіди мусять зложити шістьсот ринських, щоби купити його ґрунт і виповісти йому.

— Дуже добре! — озвався Самуїл. — Зараз пополудні починаємо складати візити сусідам.

Хтось застукав.

— Прошу!

— Добрийдень, панове. Називаюся Григорій Райнгольд, пенсіонований комітатовий архівар. Живу зараз у сусідстві Шлєзака. Я чув, що тут спровадилися знатні представники літератури й мистецтва, тому радби зазнайомитися з ними. Я служив при гонведах, боровся під Будою та Браничком, як еміґрант жив я в Туреччині, Італії й Анґлії... А панове?

— Виж самі щойно згадали, що ми славні представники літератури й мистецтва й ви не помилилися. А саме я представник літератури, а цей представник малярства, мій приятель Самуїл.

— Дуже мені приємно. Ваше чесне назвище?

— Мій батько був капітаном при гузарах у 1848-му році. Десять літ пізніше запізнався він із моєю мамою і я їх син. Мому приятелеві Самуїлові приключилося з мамою й батьком зовсім так само.

— Ах, то дуже цікаве.

— То дуже добре, пане Райнгольд, що ви поступили до нас. Що ви скажете на цей пекольний ґалас, що його виробляє той Шлєзак?

— Ах, мої панове, ви не всилі уявити собі, що я терплю від шістьох місяців із ранку до вечора. Я радше пішов би назад між гарматню пальбу, бо він мене зганяє з того світа.

— Ми саме так і думали, що треба би висадити його відсілля.

— Я годжуся на ваш плян, який би він і не був.

— То може коштувати кілька марних ринських.

— То дурниця!

— Зрештою я пополудні сам зайду до вас.

— Дуже нам приємно!

І пан Райнгольд вийшов. Сусідами Шлєзака були: по другому боці Райнгольд, за ним монсіє Мірбо учитель французької мови. Цього останнього мав приєднати я, інших сусідів Самуїл.

Около третьої години приплентався Самуїл додому цілком прибитий. Дальші сусіди не хочуть і чути про те, щоби відси позбутися Шлєзака. В крамничника він купує, у гостинниці пють його челядники, швець робить йому й родині черевики і т. д.

Так то до змови остало нас трьох. Тому вперед до пана Мірбо!

Я вибрався в дорогу. На подвірі в пана Мірбо сиділа стара баба та стара кітка.

— Чи пан Мірбо дома? — спитав я стару бабу.

— Прошу війти.

Я застукав до дверей, одначе ніхто не відізвався. Тому я отворив двері й увійшов.

Перед горіючою спіртовою лямпою сидів маленький, старий чоловічок і вдивлявся у скляну рурку, що висіла над полумям. У рурці варився якийсь темно-жовтий плин. Я поздоровив кілька разів, одначе пан Мірбо не відповів нічого. Тому я підійшов ближче та поклепав його по рамені. (Таж він альхемік!) Він зірвався.

— Бон жур, монсіє Мірбо! Я ваш сусід і хотів би з вами поговорити в важній сусідській справі.

Пан Мірбо потьопав до кута та приніс щось наче трубу.

— Прошу говорити в цю трубу. Ваш голос за слабий. (То була трубка до говорення).

Мій голос за слабий? Таж цього ще ніхто не говорив мені. На дебрецинському краєвому співацькому святі мій голос можна було чути між чотириста голосами!

Усією силою мого ображеного тенора кричав я до труби так, що від того тріснула би шкіра на кожному бубні.

— Голосніше! — і він приклав собі трубку до другого вуха.

— Що ви скажете на цей пекольний галас, який счиняє наш сусід кітляр? Чи не прилучилися би ви до акції, яку робимо проти нього?

— Як? У сусідстві живе кітляр?

— О, то вже кінчиться всяка терпеливість! — скрикнув я огірчено. — Помилка є не в мому голосі лише в ваших вухах!

— Я признаю, — сказав Мірбо збентежено — що я трошечки не дочуваю — одначе я всетаки вчив би вас французької мови.

— Спасибі! Мої груди заслабі, щоби я міг навчитися від вас французької мови. А що це знову? (І я вказав на скляні рурки, слоїки, рурки до лютовання та ріжні фляшечки з лікарствами).

— Це? — сказав він знову збентежений. — Це буде мій власний винахід. Лікарство проти глухоти.

— Вважайте, не робіть цього лікарства, а то ви не могли би жити в цій околиці! Ви повинні радіти, що ви глухі.

І з цими словами я вийшов із його хати.

— А що, як приняв тебе той француз? — спитав мене Самуїл.

— Приятелю, та він не чує свого власного голосу. Він глухий як пень!

Була четверта година. Ми вибралися до Райнгольдів. Ряд дівчат Райнгольдівських чекав на нас у білих суконках. У саді прилагодили підвечірок: холодну каву зі сметанкою, мельони, яблока, грушки, тісточка та виноград. Я залицявся до двох дівчат, Самуїл до трьох (бо їх було пять, а такий підвечірок треба було заслужити собі).

— Уявіть собі, любий пане Райнгольд, сусіди не хочуть і чути про виселення Шлєзака.

— Справді?

— Рішучо ні! Ми обо мусимо вистаратися тих шістьсот ринських.

(Докінчення на стороні 3-тій)

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Голова Ради Воєнної Продукції Нелсон казав, що переміна продукції на воєнну, і те, що тепер переводиться і вже доконане, фактично спинить продукцію не-воєнних товарів за наступні два місяці. Головна біжуча затримка в переведенні є брак машинового знаряддя та труднощі поширення індустріяльних закладів.

Він подає, що видатки на амуніцію та воєнне будівництво за березень перевищили 2,500 міліонів долярів з додатковими 500 міліонами на платню та утримання. Доставка сталі в березні була рекордовою. За перших сім днів квітня добровільно зорганізовано 444 комітетів з зарядів і робітництва, щоб провадити Воєнно-Продукційну Кампанію на їх фабриках. Департамент війни заявив, що призначить звязкового старшину до кожного Банку Федеральної Резерви для переведення урядом гарантованих позичок малим підприємствам у воєнній продукції.

Президент Рузвелт, згідно з другим законом про Воєнні Повновласти, уповноважнив Раду Воєнної Продукції, департаменти війни і фльоти, Морську Комісію та „Рікон-строкшен Файнанс Корпорейшен" робити інспекції воєнних закладів та перевіряти книжки. Завдання інспекції — не допустити до марнотравства урядових фондів та приняти міри, щоб запобігти зростові цін. Комітет Справедливого Приняття на працю, встановлений президентом, наказав десяти великим компаніям припинити дискримінацію проти робітників з огляду на расу або релігію.

Мешкальна Справа й Будівництво.

Рада Воєнної Продукції заборонила неуправнене мешкальне будівництво на більше як $500, за винятком направок, сільсько-господарське будівництво поверх $1,000 та інше будівництво вартістю більше як $5,000. Рада заборонила продаж, купівлю, доставку та відтягнення з інвентури всякого будівельного матеріялу на ті цілі. Не підлягають тому розпорядженню певні будівлі урядових агенцій та відбудова будинків, знищених пожежою або повінню.

Місцеві урядові Федеральної Адміністрації Мешкальної Справи будуть вирішувати, які будівельні проекти можна поручати Раді Воєнної Продукції. Відклики від рішень тих урядовців можуть бути зроблені до комісії, що складатиметься з адміністратора, представника робітництва та третього члена, що буде заступати той відділ Ради В. П., до якого відноситься цей проект.

Цивільне Постачання.

Рада В. П. наказала зменшити доставку газоліни до газолінових стацій в 17 східних стейтах, Колюмбійському Дистрикті, Вашингтоні та Орегоні від 16. квітня. Мають доставити дві третини пересічної кількости, що діставали в грудні, січні й лютому, а не чотири пятих, як тепер. Координатор нафти Ікес казав, що це зменшення може усунути необхідність видачі газоліни на картки. Він заявив про встановлення нафтопроводів на 1,400 миль, щоб збільшити запаси нафти на східнім побережжу. Рада також заборонила введення нових приспособлень з нафтовим газом.

Рада видала розпорядження щодо жіночого одягу, наказавши кравецьким закладам не вживати зайвих прикрас, аби заощадити сподіваних 100 міліонів ярдів матерії. Рада наказала стримати продукцію річей для гольфу 31. травня та обмежила кількість цинової бляхи на зупні консерви. Дозволено виробити в цім році 18,000 товарових вагонів та 300 льокомотив в додаток до 36,000 товарових вагонів та 926 льокомотив, уже дозволених недавно.

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін відкликало видачу дозволу на купівлю машин до писання з 13. квітня на 20. Це тому, що деякі густо заселені райони ще не дістали відповідних аплікацій та посвідок. Побільшено число тих, що будуть управнені на купівлю нових і старих машин. Рада Воєнної Продукції наказала спинити всю продукцію середних і тяжких вантажних авт для цивільного вжитку, після того як існуюча квота вичерпається.

Бюро Адміністрації Цін подає, що робітники при обороні можуть дістати перероблені опони для своїх авт тільки в тім випадку, коли крім авта нема іншого способу дістатися на працю. Військові та морські секретні агенти і агенти Еф Бі Ай не підлягають розпорядженням, що вимагають опублікування імен, адрес та заняття тих, хто дістав дозвіл на купівлю опон. Рада Воєнної Продукції збільшила цукрову квоту на квітень в більше як 40 оборонних районах, населення яких зросло на 10 відсотків або більше протягом останнього року. Виробники консервованих річей можуть дістати цукор поза квотою для консервування овочів та городини.

Ціни.

Департамент праці повідомляє, що харчові видатки пересічної родини зросли на один і пів відсотка від 17. лютого до 17. березня. Бюро Адміністрації Цін дозволило підняти ціни на цукор на один цент на кожні пять фунтів в шести стейтах Нової Англії з огляду на зріст коштів доставки. Також дозволено дрібним продавцям газоліни в 17 східних стейтах, Вашингтоні, Орегоні та Колюмбійськім Дистрикті брати три центи за гальон більше від гуртових цін. Бюро рахує, що неконтрольована інфляція додала би до воєнних видатків ще 100 біліонів долярів.

Воєнний Фронт.

Чисельно більші японські сили на Півострові Батаан врешті прорвалися через фронт. Приблизно 36,000 американсько-филипинських оборонців були ослаблені малими пайками від 11. січня. Більшість оборонців, добре озброєних й з амуніцією, успішно перебралися на остров Корегідор, де встановили нову лінію оборони. Японці безнастанно бомбардують Корегідор.

Фльота подає, що загальні морські втрати японців, заподіяні американськими силами від 7. грудня до 11. квітня, включають: 23 боєвих кораблів затоплених, 13 можливо затоплених, 23 ушкоджених; 53 не-боєвих кораблів затоплених, 14 можливо затоплених та 15 ушкоджених. Фльота доносить про затоплення ще 15 торговельних кораблів Обєднаних Держав при Атлантійському побережжу. Секретар Накс казав, що прибережна контроля була посилена й шкода від ворожих підводних човнів „буде незначна".

Фльота.

Департамент фльоти заявив, що буде провадитись вишкіл 40,000 мужчин річно в приватних школах трьох родів: елементарної електрики та радіо-матеріялу, видимої сигналізації та радіо-оперейторів. 21 з тих шкіл плянують розпочати науку 1. червня, а 13 вже почали випускати вишколених. Секревар Накс казав, що фльота, Маринарські Корпуси та Прибережна Сторожа будуть вербувати нігерських добровольців для загальної служби в резервних частинах, як тільки буде встановлена відповідна стація для вишколу. Фльота звертається до громадянства, аби писали тільки одну з двох визначених поштових адрес на листах до моряків за межами цеї країни — c/o Постмастер, Ню Йорк, або c/o Постмастер, Сан Франциско. Вживайте ту з них, що є найближчою до адресата.

Армія й Побір Рекрутів.

Начальник Військового Штабу ген. Маршал та спеціяльний дорадник президента Гопкінс прибули до Лондону для обговорення воєнної стратегії з провідниками Британії. Командуючий військовими сухопутними частинами МекНейр повідомляє, що ті частини, які відправляються за моря, є ліпше вишколені та ліпше ведені ніж в 1917. році. Сенат ухвалив 19 біліонів долярів на воєнні видатки; в тій сумі є фонди на заосмотрення армії в 3,600,00 мужчин. Армія плянує призначити 500 лікарів місячно для активної служби у військових повітроплавних частинах. Військові корпуси норсок потребують 10,000 норсок на кінець цього року. Генеральний прокуратор Ф. Бидл подає, що від жовтня 1940. було 900 присудів за порушення поборового закону. Кара виносить до 5 років вязниці. Президент казав, що він поважно розглядає справу добровільної реєстрації жінок у віці від 18 до 56 літ.

Повітро-Плавство.

В 19 біліонах долярів, ухвалених сенатом на воєнні видатки, є фонди на 31,000 літаків. Армія заявила, що вживатиме 25 відсотків комерційних транспортових літаків для перевозу військового вантажу та персоналу. Бюро Цивільної Оборони повідомляє, що його Цивільна Повітряна Патроля вздовж Східного побережжя звільнила військових летунів для важнішої служби. Комишенер Гунтер казав, що робітники Даблю Пі Ей за 1941. рік поліпшили заклади в 887 аеропортах, включаючи 533 закінчених проєктів.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел, про важні події тижня до 13. квітня включно).

ЦЕ БУЛО КОЛИСЬ МІСТО.—Одна з перших світлин з поля бою в Батаані, пущених в обіг департаментом війни, дає добре поняття про спустошення модерної війни. Ось що осталося з міста після того, як японці закидали його гарматними кулями.

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулись 28-го березня 1942 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

Приявні: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малевич, головний секретар Д. Галичин і головний касієр Р. Слободян.

Збори відкрив головний предсідник в годині 10:30 рано.

У нарадах взяли участь також головні контрольори Д. Капітула й д-р В. Галан, та головний радний І. Романишин. Їх запрошено на ці збори, згідно з ухвалою головного уряду з лютого 1942, як дорадче тіло до екзекутивного комітету, для помочі в справі переведення реорганізації видавництва „Свободи" й „Юкрейніен Віклі". Саме цю справу представив головний предсідник як першу в програмі нарад.

Офіційний орган У. Н. Союзу. Маючи на увазі ухвалу річного засідання головного уряду У. Н. Союзу з лютого 1942, щоб У. Н. Союз не відновляв набудуче контракту з Українською Пресовою і Книжковою Спілкою в справі видавання „Свободи" й „Юкрейніен Віклі", а почав самий видавати свій офіційний орган не пізніше як 30-го травня, рішено, полагодивши ще деякі формальности, розпочати видавання „Свободи" і „Юкрейніен Віклі", вже з 1-шим травнем 1942 року.

Маючи також на увазі ухвалу річного засідання, що видатки на видавання „Свободи" й „Юкрейніен Віклі" не можуть перевищати дотеперішного буджету, головний екзекутивний комітет, по обчисленні всіх розходів, получених з видаванням офіційного органу, прийшов до переконання, що, зогляду на існуючу дорожнечу та постійно зростаючі ціни на всі матеріяли, буде зовсім неможливим видавати „Свободу" шість разів тижнево, в рямцях дотеперішного буджету. Бо буджет на „Свободу" був ухвалений ще на річнім засіданні головного уряду в лютім 1934 року, а від цього часу наступила вже значна підвишка в цінах. Супроти того рішено поробити всі можливі ощадности та видавати „Свободу", замісць шість, тільки пять разів тижнево.

Також постановлено закупити велику машину для друкування „Свободи", бо теперішня машина, яка друкує вже вище 30 років, зовсім не надається для дальшого вжитку. Таксамо постановлено закупити, при найближчій нагоді, один „лайнотайп", виконуючи в такий спосіб ухвалу з річного засідання ще з 1939 року.

По скінченні нарад над справою офіційного органу У. Н. Союзу, головний екзекутивний комітет полагодив, опісля, ще такі справи:

Купно бондів. Рішено закупити U. S. TREASURY 2¼% бонди за $192,000.

Перебрання реальности на власність У. Н. Союзу. За неплачення міського податку та відсотків від моргеджу рішено перебрати на власність організації реальність під ч. 298 9-та вулиця, Джерзі Сити, Н. Дж., на якій було ще моргеджу на суму $2,444.

Продаж реальности. Постановлено продати реальність під ч. 309 — 2га вулиця, Карлстат, Н. Дж., за готівку в сумі $7,500.

На тім закінчено прогаму нарад, і головний предсідник закрив збори в годині 6:30 ввечір.

Д. Галичин, головний секретар.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. Т., Ню Йорк, Н. Й. — Те, що було поміщене в „Свободі" по англійськи як відповідь У. Н. Союзу на калюмнії, кинені на цю організацію якимсь В. М. Бінстоком, було дослівним передруком, враз з наголовком, з американського часопису „Ди Йонгставн Виндикейтор", в якій то ґазеті ось ті напасти Бінстока були друковані.

ЕНСАЙН ФРЕНСИЗ Е. ПИНТЕР

з Бетлегему, Па., котрий осадив свій літак, наладований бамбами, на води просмика Виндворд коло Гайті й виратував 16 чоловіків і одну жінку, що через 60 годин плили океаном на траві без поживи й без води.

Спадщина

(Докінчення зо сторони 2-гої)

— Ми оба?

Мовчанка.

— Чи можу спитати про якого то Шлєзака ви говорите? — спитав Райнгольд зовсім невинно.

— Та про цього проклятого кітляря.

— Абож то тут у сусідстві живе кітляр?

— Самособою! Це він счинює такий пекольний галас!

— Що ви кажете?!

(Самуіл моргнув лише наче хотів сказти: Ага, цей також оглух, але щойно наслідком тих шістьсот ринських).

Я так розсердився, що мені застрягла тепер у горлі кожда бресклина. І я зараз потім схопив капелюх та забрався з Самуілом.

— Щож тепер пічнемо? — спитав маляр.

Я не сказав ні словечка, а потягнув його до Шлезака.

Шлезак відпочивав саме.

— Пане майстер! Я був передполуднем у вас. Ви нарікали що не можете купити цього дому. Знаєте що? Тут у сусідстві є мій ґрунт. Продам його вам за пядесять ринських і ви вже завтра можете перебрати його. Я зараз же дам його переписати на вас, та лише під одною умовиною.

Коли я це говорив, Шлєзак роззявив рота на ширину отвору парового кітла.

— Умовина ця така, що ви з вашими двацятьма челядниками три дні та три ночі безупину будете працювати з таким завзяттям, щоби ті, що чують, поглухли, а глухі, щоби побожеволіли.

— Добре! — озвався Шлєзак і вдарив із усеї сили в долоню. Потім усім вісьмом дітям казав передефілювати попри мене, а вони на знак подяки так обцілували мене, що мої свіжо випрані білі штани геть запачкалися від того.

Ще того самого дня підписали контракт, Шлєзак заплатив, а я з Самуілом, портретом мого хресного батька тай ще деякими меблями перепровадився до Пешту.

Пять днів пізніше стрінувся з Райнольдом на вулиці.

— Ах, любий сусіде!

— Одначе, бувший, бувший сусід!

— Тим ліпше для вас. Подумайте собі, той страшний Шлезак..

— Що за Шлєзак?

— Та той триклятий кітляр...

— Та даруйте, той якого ви хотіли позбутися.

— Як я міг колинебудь позбуватися якогось кітляря? Вам хіба снилося!

— Ну, то хай буде так — сказав сердитий Райнгольд. — той кітляр, про якого ви тепер нічого не хочете знати, працює вже пять днів без упину як день так ніч. Моя жінка й дочка лежать, бо розхорувалися на нерви, а сусіди втікають.

— І ви також утікаєте, як бачу.

— Я саме приїхав до вас. Випровадіть тому чоловікові, проженіть його з вашої вілі.

— Прошу, прошу, я продав йому вілю та тепер не маю з ним ніякого діла. Навіть якби я і хотів, не міг би нічого помогти.

— Коли так, то моє поважання.

— Прошу кланятися від мене панночкам!

На другий день вибрався я до Шлезаків, для обережности вже в чорних штанах. Я похвалив його, що він умовини купна виповнив ще поза вимоги контракту. Я попросив його, щоби він наскільки це буде можливо бодай раз у місяць уладжував такий нічний гармідер. Він обіцяв, а я при прощанні сказав: „Пане майстер, чи ви маєте ще може нехрещену дитину?"

— Небаром! — сказав він свідомий себе.

— Запросіть мене за хресного батька!

— Добре! — і він прибив долоню на знак згоди.

(Відний потомок Шлєзаків, що ще не народився!),

(Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 106., відбудуться в неділю, 26. квітня, в годині 12. вполудне зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і членкинь прибути на ті збори. Маємо одну і то дуже важну справу, а це справа ново набутого дому всіх злучених відділів У. Н. Союзу у місті Шікаґо. Як вам відомо, дім уже куплено й перебрано під заряд усіх злучених відділів У. Н. С. шікаґовської кольонії. Уже вибрано увесь уряд дому, а то по 1 або по 2 з кожного відділу. Дім уже є. Уряд уже вибрано. Тепер лишається одна і то дуже важна справа: справа фінансова. Тоту справу має взяти на себе кожний член відділу У. Н. С. Отож всі до діла! Громада по нитці, то бідному сорочка! Так і з тим домом. Не дивіться, щоби тільки урядники відділові давали жертву. Відділові урядники дому для себе не потребують ані зо собою того дому до гробу не заберуть. Ми стараємося цей дім показати світлом і сонцем для нашої тут родженої молодіжи, щоби молодь мала де зійтися до своєї власної домівки тай продовжувати українське організаційне життя. Тож просимо всіх наших членів і членкинь, прибудьте всі на ті збори тай принесіть таку жертву на цей дім, наскільки кому вистарчають його фінанси, хотьби й одного доляра. За все вам згори шлемо щире українське спаси Біг! — В. Любас, предс.; В. Єдинак, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В суботу, дня 11. квітня, 1942. року помер у Клівленді, О., член Тов. ім. Ів. Франка, від. 334. У. Н. Союзу,

СТЕФАН КУЗІК.

Покійний родився 12. серпня 1894. року в селі Гущанка, повіт Збараж. Прожив 48 років, вступив до Союзу в грудні 1940. року.

Лишив 15-літнього сина Володимира.

Похорон відбувся 14. квітня. Хай земля буде Йому пером!

С. Морозович, секр-кас.

СОЮЗОВЦІ З КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ!

Проситься усі відділи У. Н. Союзу з Клівленд і близької околиці прислати своїх представників на

СПІЛЬНІ НАРАДИ

:: які відбудуться ::

У ПЯТНИЦЮ, 24. КВІТНЯ (APRIL 24, 1942)

В У. Н. ДОМІ, 2255 ВЕСТ 14. ВУЛИЦЯ, КЛІВЛЕНД, О.

Початок зборів точно в годині 8. вечером.

На цих зборах маємо вирішити час і місце СОЮЗОВОГО ДНЯ, який буде влаштований на дохід Американського Червоного Хреста. Тому кожний відділ повинен обовязково прислати своїх представників на ці збори.

Д. Шмагала, головний радний У. Н. Союзу.

Жіноча Сторінка

Чи є Нас Зашо Любити?

Наші почування для чужого народу у великій мірі залежать від цього, яке враження ми віднесли стрічаючи когось з його членів у звичайнім, щоденнім життю. Ми можемо мати багато слів признання для італійської музики, скандинавської літератури, чи ірляндського патріотизму. Але якщо хтось з цьої нації завдасть у нечеснім спосіб шкоди нашому бизнесови, або, мешкаючи за стіною нашої хати, дошкулить нам сварливістю, крикливою поведінкою, недостачею сусідської ввічливости — ми готові будемо вважати ці хиби типовими для цілого народу, з якого ця одиниця вийшла. А коли до цього ще й другий чи третій раз в життю стріне нас подібний прикрий досвід — наша думка про хиби цьої нації буде незрушима.

Можна назвати такий спосіб будування осудів поверховним та несправедливим. Але годі твердити, що він не найшов собі місця у відносинах між людьми. Коли одна держава посилає у другу своїх представників, які працювалиб на чужому терені для її добра та користи — вона добирає людей, що вмілиб виказати таку поведінку та прикмети, які котілаб, щоб чужинці уважали за питоми для цілого її народу. Саме на цій засаді, що прикмет одиниці звикли люди вживати між собою як ключа для пізнання чужого середовища, а безпосередній звязок людини з людиною є найкращим способом для підготовки дружних взаємин навіть у відносинах між народами.

У Злучених Державах найшли по сьогоднішню днину схоронище та заробіток представники майже усіх народів світа. Привезли вони зі собою на американську землю добрі і злі звички, які безупинно перетопляються тут на новий продукт: на питомі „американські прикмети. Хоч американці — це молода нація, то прикмети ці виходять такими замітними та виразними, що відріжняють їх різко навіть від цих народів, які культурно чи чисельно найбільше на цю землю впливали. У поколінь, зроджених в Америці та вихованих на тутешній системі, ці прикмети кидаються прямо у вічі — їх мусить перейматі теж ця частина народу, яка переселилася сюди з інших країв, якщо не хоче, щоб її вважали тут чужою. Бо — така вже людська природа! — що чуже, це вороже.

Під цими прикметами розуміємо не підставові ціхи характеру, бо вони залежні від моральної вартости людини та її праці над собою; їх не мож скинути зі себе наче невживану одіж. Ні кровні окремішности, що відізвуться навіть у десятому поколінню, бо ніхто від нас не жадає, щоб перестали їх тут плекати. Ідеться разом про прояви вдачі та звички, які стають необхідними для нормування щоденних зносин між людьми та для нашого особистого успіху у кожному випадку, коли про нього рішати має наша здібність приєднувати собі інших. Для цього треба нам перш за все здати собі справу, котрі з наших прикмет та навичок є цього рода, що на тутешному ґрунті вони можуть придатися, а яких без шкоди треба нам визбуватися, бо можуть тут принести погану славу не лиш нам самим, але цілому народови, що з нього ми вийшли.

Ми звикли вважати недостаточне знання англійської мови одиноким упослідженням, яке некорисно відріжняє емігрантів від цих, що осіли тут скорійш. Що справа мови не є у цьому випадку рішальною, та що треба ще інших способів на це, щоб вповні зеднати собі нарід, який приймив нас до себе — вказує цікава стаття сучасного передового письменника Англії В. Сомерсета Мома (W. Somerset Maugham), недавно друкована у одному американському магазині. Автор старається відповісти на питання, чому американці не люблять англійців, бо — ніде правди діти — не зважаючи на спільну мову та однозгідну політику, ці дві нації не можуть у особистих звязках найти нічого, що їх приязнилоб та звязувало зі собою. Поза англійським консерватизмом, який у більшости випадків американці уважають прямо за їхнє лінивство біля цього, щоб змінити істнуючий стан річей — закидають молоді „енки" своїм вчорашним вчителям такі хиби: скупість, негостинність, снобізм, недостачу дотепности, погану товариську поведінку. Визбирують їх американці зі щоденного життя з англійцями, з принагідних поїздок туристів, та утривалюють у своїй літературі і сатирі. Мом старається вияснити джерело цих хиб, нестерпимих для американців; мабуть у цій надії, що воно викличе у них відрух вибачливости.

Але для нас важне щось інше. Вичисляючи, за що американці не люблять англійців, автор цим самим дає цінний показчик прикмет, якими мож собі американців приєднати, бо вони самі ними відзначаються. До цеї характеристики автора треба мати довіря, бо основне знання людей та обставин, яких торкається, знамене цілу творчість цього письменника.

Та можемо з пільгою відітхнути, бо більшість американських прикмет є питомі теж і українському народови. „Гість в дім — Бог в дім" — ця приповідка найкраще підчеркує нашу гостинність. Доходити до щедрости такої, щоб аж „дарувати останню сорочку" — також не є чужим для українця. Снобізм, як хиба, являється головно серед народів, де різкий розділ суспільних та маєткових кляс вдержується від віків. На щастя і цього не має в українського народу. Лишається ще справа товариської поведінки, яка є штукою досяжною для кожного, бо лежить у сфері цього, що чоловік набуває, а не з чим родиться. Поза основними приписами, що принялися у світі наче якийсь свого рода міжнародний закон — є ріжниці, відхилення, чи додатки серед кожного народу та специфічних обставин. Як швидко можна старається пізнати їх та примінити у щоденному життю — є рішальним для її особистого успіху з чужинцями. Американці — після Мома — вважають, між іншим, за доказ поганих товариських звичок англійців це, що американка, який у Англії сідає на корабель, ніхто з його англійських знайомих не прощає телеграмою, квітами, чи іншою дрібничкою. Звичай, який у Америці принявся так загально, як, наприклад, скидання капелюха перед жінкою підчас їзди елевейтором.

Нема на світі — крім американського — другого народу, що приписи товариської поведінки вважав би загальною, щоденною справою, про яку треба інформувати громадянство такими популярними дорогами, як про приписи гигієни, чи новини з торговиці. А чим скорше ці, що приїхали в Америку з інших континентів запізнаються з тутешними відхиленнями чи додатками до цього, що у них нормувало товариські відносини — тим лекше визбутися черт, які назовні некорисно відріжняють їх від американців.

Клявдія Олесницька.

На Тему: Чоловіки й Жінки

КАМПАНІЯ ЗА ЖІНКАМИ В ВОЄННІЙ ПРОДУКЦІЇ В ПІВ. НЮ ДЖЕРЗІ

Росел Елдридж, директор федерального бюра посередництва праці в Ню Джерзі, започав кампанію за притягнення дальших тисяч жінок у північній частині стейту Ню Джерзі до воєнної продукції.

Директор Елдридж уже віднісся до міських урядів, церков і інших громадянських установ помогти урядові зарадити браковї робочої сили в північному Ню Джерзі. Ці люди й організації малиб звернути увагу жінкам, що цій недостачі треба негайно зарадити.

Всі жінки, що хотіли би занятися якусь фабричну роботу або її навчитися, повинні зареєструватися в найближчому федеральному бюрі посередництва праці (United States Employment Service).

Уряд теж потребує сильно стенографісток, що вміють писати на машині, канцелярійних робітниць, та уряд волів, щоб такі жінки займали свої позиції дорогою екзаменів для цивільної служби.

Найкращу нагоду дістати роботу мають жінки в віці від 18. до 35. літ.

Зарядження відноситься до тої частини стейту Ню Джерзі, що положена напівніч від Ню Бронсвика.

ЖІНКИ ВЧИТЕЛЬКАМИ ЛЕТНИЦТВА.

Пядесять жінок учить тепер летництва майбутніх летунів американської армії по ріжних школах, розкинених по всьому краю. Жінки займають вчительські посади в щораз більшому числі, аби в цей спосіб звільнити мужчин до активної служби.

Дирекції шкіл летництва кажуть, що жінки надаються до навчання краще, ніж чоловіки, вже завдяки свому темпераментові. Навчання це нудна робота, яка вимагає великої терпеливости. Навчання летництва спирається на машинову рутину; деякі мужчини не можуть погодити чудоти роботи зо справністю.

Елементарні летничі школи в краю випускають тепер 25,000 студентів річно. Зчасом вони мають бути поширені на стільки, щоби річно випускати 45,000 студентів.

РОЛЯ ЖІНОЧОГО КОРПУСУ

На річній конвенції Американського Товариства Газетних Редакторів, що відбулася в минулому тижні в Ню Йорку, виступала пані Гобі, начальниця секції жіночих інтересів при Бюрі публічних відносин у міністерстві війни, з промовою про завдання й роль „Жіночого Військового Помічного Корпусу".

Вона передовсім остерегла учасників конвенції перед фальшивими думками про цей Корпус, за якими жінки з того Корпусу мали би бути амазонками, що женуть у бій. За її заявою, жінки того Корпусу не мали бути воюючими жінками, учасницями боїв. З другого боку теж вони не мали би бути метеликами, що крутяться кругом.

Ці жінки будуть мати певні означені завдання. Вони будуть працювати в лябораторіях і бібліотеках, у кухнях, пекарнях і пральнях, при машині до писання, телефоні й радіовім апараті, спеціяльно при даванні сигналів осторогі.

ЖІНОЧА МОДА В ВІЙНУ

На тій самій конвенції пані Катерін Винсент, редакторка моди при щоденнику „Ню Йорк Геральд Трибюн", звернула увагу на справу жіночого одіння в воєнний час.

Вона висказувала признання для нових регуляцій про моду, виданих Радою Воєнної Продукції. Вона сказала, що вони прості й не драстичні.

КОНГРЕС ЗА ЖІНОЧУ СЛУЖБУ В ФЛЬОТІ

Палата послів конгресу заявилася одноголосно за проєкт закону про встановлення жіночої резерви у фльоті. Дебата над внеском була коротка, і при голосуванні було в салі мало конгресменів.

Внесок подав конгресмен Мас з Минесоти. За його думкою, жіноча резерва для фльоти евентуально малаби досягнути числа 150,000 осіб.

ПУБЛИЧНА КУПАЛЬНЯ ДЛЯ НОРСОК.— Норски, що служили при американських і филипинських військах на півострові Багаані не мали приватних купалень. Потоки в джунглях служили їм за місце для купання й прання. Ці норски стрінулися зо загальним признанням за те, що оставалися на позиціях аж до часу, як японські війська добули повну перемогу.

ТАРЗАН, ч. 548. Сульба Зелі.

„Веслуй поволіше", сказав тихцем Тарзан до Тома. „Я є сильніший, тому то буду веслувати троха й за тебе!"

„Не журися, бо зо мною все є в порядку", сказав хлопець. „Я тільки турбуюся, бо не знаю, що діється з Зелею".

А тимчасом Зеля цілком не журилася в тім моменті. Вилйено приказав, щоб адакці пустили її вільно.

Він довго стояв та вдивлявся в її свіжу, дику красу. Тоді приступив до неї.